

Prispeval Petra Lesjak Tušek, novinarka Večera
Sobota, 19 Julij 2008 12:53

Načelo objektivnosti, ki naj bi kot enemu od profesionalnih načel pri svojem delu sledili novinarji, je gotovo eno temeljnih novinarskih načel, a hkrati tudi eno najbolj paradoksalnih, ki se zamajajo že v svojem temelju. Kakšno sploh je objektivno novinarstvo, po katerih kriterijih se lahko objektivnost meri in nenazadnje, ali novinarska objektivnost kot kategorija v resnici (lahko) obstaja? Vprašanja, ki se postavljajo že od samega nastanka medijev, in ki postajajo v kontekstu aktualnih političnih in kapitalskih medijskih povezav vse bolj aktualna. Vprašanja brez dokončnih odgovorov, večno na diskusijski platformi.

Novinarjevo poročanje je lahko v principu objektivno le do mere, do katere novinar ostaja na poročevalski ravni in javnost o dogodkih zgolj informira. Vendar tudi dogodki kot taki ne o(b)stajajo sami zase, tudi novinarji smo namreč vpeti v kulturni kontekst, ki ga nikoli ne popisujemo zgolj kot zapisovalci, saj iz konteksta nismo preprosto izvzeti. S svojimi vrednotami, stališči in mnenji k obravnavi določene tematike že po naravi stvari nujno pristopamo kot subjekti. S tega vidika potemtakem naša objektivnost kot neka absolutna novinarska objektivnost sama po sebi ne obstaja, čeprav v principu ostaja cilj. Objektivnost tako lahko kvečjemu zgradimo iz več drugih načel – večstranskosti, ki se oblikuje s predstavitvijo več (vseh, različnih) vidikov zgodbe, uravnoveženostjo (čeprav ima ta pojem v zadnjem času precej negativno politično konotacijo), pa tudi z večplastnostjo, večrazsežnostjo ali s pluralnostjo v prezentaciji mnenj. Na ta način torej svojim bralcem, gledalcem ali poslušalcem podajamo vsaj približek objektivne slike, ob pogoju seveda, če sledimo našemu izhodiščnemu cilju, verodostojno informirati o (vsaj pogojni) resnici.

Zaradi moči medijev kot pregovorne četrte veje oblasti, kot 'watchdog-ov', ki kot 'psi čuvaji' bdimo nad ostalimi vejami oblastmi ali kar nad širšo družbo, je še bolj kot objektivnost ključna naša kritična presoja. Zato v medijih dogodke nujno interpretiramo, jih postavljamo v nove ali širše kontekste, razčlenjujemo ozadja, skušamo raziskati in dognati srž problema, pri čemer pa nam 'objektivna dejstva' vendarle v nekem smislu služijo kot nekakšen okvir, znotraj katerega razmišljamo. Ali bodo naša sporočila relevantna ali ne, bo tako ali drugače vselej prepuščeno zunanji oceni javnosti.

Ko skušajo nekateri zlasti na politični ali na povsem vsakdanji ravni, poenostaviti vlogo novinarjev z reduciranjem novinarjev na pisce po nareku političnih ali kapitalskih vzvodov moči, se kljub čedalje večjim pritiskom na medije, ki se vzpostavljajo tudi preko lastniških povezav, motijo. Zavezanost profesionalnim etičnim načelom ali novinarskim standardom bo – četudi naj bo objektivnost večni ideal – vselej prvenstveni princip, po katerem bo deloval vsak avtonomni novinar. Seveda pa je lahko avtonomen le novinar, ki ima dovolj znanja, iz katerega izhaja tudi sposobnost kritičnega uma, in novinar, ki je pri delu zavezan širšemu javnemu interesu in ga ne vodi zasebni ali interes koga drugega.

Daleč od tega, da je novinarska aktualnost idealna. Objektivno pa zagotovo drži vsaj to, da bomo novinarsko profesionalnost vselej lahko (za)ščitili le sami, s svojo kredibilnostjo in načelnostjo, z lastno kritično držo, kot verjetno velja za vse ostale profesije. Ali in kako bomo pri

Prispeval Petra Lesjak Tušek, novinarka Večera
Sobota, 19 Julij 2008 12:53

tem uspešni, bodo v vsakem primeru presojali drugi.